

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Infrastruktury (125.)

11 lipca 2023 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie dokumentu „Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2022 r.” (druk senacki nr 972).
2. Rozpatrzenie ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (druk senacki nr 1011, druki sejmowe nr 3069, 3333 i 3333-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 12)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Jan Hamerski)

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Szanowni Państwo, witam serdecznie na posiedzeniu Komisji Infrastruktury. Przepraszam za opóźnienie. To nie nasza wina, przedłużyło się posiedzenie komisji nauki, która obradowała w tej sali przed nami.

Witam serdecznie naszych gości. Pozwolicie państwo, że zrobię to w taki trochę skrótowy sposób. Witam serdecznie obecnego pana ministra Lewandowskiego z zespołem współpracowników. Witam serdecznie przedstawicieli Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego z panem Konradem Romikiem, również z zespołem współpracowników. Witam przedstawicieli Związku Banków Polskich, Najwyższej Izby Kontroli, oczywiście Biuro Legislacyjne i UKE.

Szanowni Państwo, w punkcie pierwszym mamy rozpatrzenie dokumentu „Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2022 r.”; druk senacki nr 972.

Zanim pojawi się pan minister, sekretarz Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego nam ten dokument przybliży.

Proszę uprzejmie.

SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK

Dziękuję serdecznie, Panie Przewodniczący.
Szanowne Panie i Panowie Senatorowie!
Szanowni Państwo! Szanowny Panie Ministrze!

W imieniu panów ministrów, pana ministra Rafała Webera pozwolę sobie rozpocząć. Przedstawiam państwu sprawozdanie na temat stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w roku 2022. Jest to dokument zawierający wykonane zadania ustawowe, które zostały w tym roku zrealizowane zgodnie z harmonogramem zawartym w ustawie – Prawo o ruchu drogowym. Dokument zawiera analizę istotnych elementów, które mają wpływ na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w naszym kraju, jak również przedstawia największe zagrożenia dla życia ludzkiego i w ogóle kwestie związane z zagrożeniem bezpieczeństwa ruchu drogowego. Sprawozdanie za rok 2022 to troszeczkę inne sprawozdanie, ponieważ również z tytułu 20-lecia utworzenia naszej instytucji Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zostało zawarte w nim podsumowanie wysiłków 20-lecia nie tylko naszej instytucji, ale także wszystkich partycypantów w zakresie podjętych wysiłków zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w naszym kraju. Dlatego też dokument został rozszerzony o kompleksowe dane analityczne i statystyczne dotyczące 20 lat.

Jeżeli chodzi o kwestie związane ze statystyką, jeżeli chodzi o dane statystyczne z roku 2022 w porównaniu do 2002 r., wtedy liczba wypadków w Polsce wyniosła 53559, zaś liczba ofiar śmiertelnych wyniosła 5827 ofiar. To są statystyki z 2002 r., roku, kiedy powstała krajowa rada. Z danych, które zgromadziliśmy przez wiele lat, ale również rok do roku, wynika, że miniony rok był kolejnym, w którym zmniejszyła się znacznie liczba wypadków drogowych oraz przede wszystkim skutków tych zdarzeń drogowych, jeżeli chodzi o ofiary śmiertelne oraz ofiary ranne. W 2022 r. odnotowaliśmy 21322 wypadki, co oznacza spadek o ponad 6,5% w stosunku do roku poprzedniego, czyli 2021 r. Liczba ofiar

śmiertelnych wyniosła 1896, co oznacza również spadek o 15,5% w stosunku do roku 2021. Na skutek wypadków drogowych 24743 osoby zostały ranne, co oznacza również spadek w stosunku do 2021 r. o 6,3%. W tym 7541 ofiar było ciężko rannych, co również oznacza spadek w stosunku do roku 2021 o 8,9%. Jeżeli chodzi o liczbę kolizji, również odnotowaliśmy spadek w wysokości 14,3% w stosunku do roku 2021, gdyż raport odnosi się bezpośrednio również do danych rok do roku.

Struktura wypadków, które miały miejsce na naszych drogach w 2022 r., pozostawała na podobnym poziomie jak w latach poprzednich. Zatem wypadki z udziałem pieszych to 22,3% spowodowanych niedostosowaniem prędkości do warunków – 21%, z udziałem rowerzystów – 17,2%, spowodowanych przez młodych kierowców, mówimy tutaj oczywiście o kierowcach w przedziale wiekowym podwyższonego ryzyka 18–24 lata, to 14,9% ogółu, z udziałem osób nietrzeźwych – 7,9%, z udziałem motocyklistów – 8,5% i w wyniku najechania tragicznego na drzewo – 5,1%.

Dokument, oprócz szerokiej bazy statystycznej, porównawczej i analitycznej, z której zawsze staramy się również wyciągać wnioski, przedstawiać paniom i panom senatorom, zawiera również kwestię szczegółowego badania obrazu zagrożeń w ruchu drogowym, nie tylko ze względu na strukturę wypadków, ale również chociażby ze względu na okresy pogodowe, okresy roczne, okresy, kiedy dochodzi do najczęstszych zdarzeń drogowych, w jakich obszarach, z podziałem na obszary zabudowane i niezabudowane, ze względu na strukturę wiekową ofiar zdarzeń drogowych, strukturę wiekową sprawców, ze względu na takie zmienne jak kwestia związana z okolicznościami zdarzeń drogowych w Polsce. Tutaj rzeczywiście nadal mamy do czynienia z takimi dwoma najważniejszymi przyczynami bezpośrednimi, jeśli chodzi o ilość wypadków drogowych, czyli z nieudzieleniem pierwszeństwa przejazdu między pojazdami, a także z kwestiami związanymi z nadmierną prędkością. To są 2 główne kategorie dotyczące przyczyn bezpośrednich.

Szanowni Państwo, w dokumencie dotyczącym stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego również staramy się bardzo mocno przedstawiać to, jakie działania są prowadzone nie tylko przez członków krajowej rady, ale również

szerzej, przez innych uczestników w zakresie wspierania rozwiązań związanych z poprawą bezpieczeństwa w filarach infrastrukturalnym, nadzorczym, kontrolnym, a także edukacyjnym. Dlatego też sprawozdanie o stanie bezpieczeństwa zawiera raport z wykonywanych i realizowanych zadań. Pod tym względem, jeżeli chodzi o naszą formę statutowej działalności, obowiązuje nas program, który w tej chwili realizujemy do końca tego roku. Są to dokumenty implementacyjne określające zadania i cele związane z realizacją Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, który jest główną matrycą kierunkową w zakresie podejmowanych w Polsce działań zarówno na poziomie centralnym, jak i na poziomie regionalnym. Ale można byłoby powiedzieć, że te działania zintensyfikowane przez ostatnie kilka lat dotyczą tak naprawdę 3 obszarów mocno opisanych w naszym sprawozdaniu. Dotyczą one przede wszystkim działań związanych z poprawą infrastruktury, otoczenia, środowiska w zakresie bezpieczeństwa dla wszystkich uczestników ruchu drogowego, jak również kwestii stanowienia prawa z udziałem państwa w zakresie właśnie tworzenia odpowiednich regulacji prawnych, dotyczących nie tylko praw, ale też obowiązków wszystkich uczestników ruchu drogowego, a także kwestii związanych z szeroko pojętą edukacją, gdyż te zadania również muszą być realizowane w kohezji działań związanych z realizacją Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. I te działania są szczegółowo realizowane, a raporty z nich również przedstawiamy państwu w tym dokumencie, wskazując najważniejsze postępy.

Jeżeli chodzi o kwestię związaną ze śmiertelnością, to w każdej kategorii dokumentu opisujemy również podział wypadkowy ze względu na poszczególnych uczestników ruchu drogowego. To kwestia związana przede wszystkim z głęboką statystyką trendów długookresowych, jak chociażby kwestii związanych z poprawą bezpieczeństwa kierujących pojazdami. Trzeba wskazać, że ofiary spośród kierujących pojazdami to niestety największa grupa uczestników ruchu drogowego. Są również kwestie związane ze śledzeniem i przyczynami chociażby trendów długookresowych dotyczących poprawy bezpieczeństwa rowerzystów, motocyklistów, motorowerzystów, ale też informacja dotycząca badań i zachowań uczestników ruchu drogowego na naszych drogach, bo jest to jeden

z najważniejszych elementów, które pozwalają ocenić zmianę zachowań i postaw, jeżeli chodzi o wprowadzane regulacje.

Bardzo ważnym komponentem, myślę, również bardzo mocno podkreślanym w omawianym dokumencie, jest współpraca Krajowej Rady BRD z wojewódzkimi radami bezpieczeństwa ruchu drogowego. Efektem, owocem tej współpracy jest przedstawienie w poszczególnych kartach województw, jako załącznika do dokumentu rządowego, szczegółowo opisanych przyczyn problemów kategoryzacji zdarzeń drogowych w poszczególnych województwach, wskazanie największych problemów, a także kwestii dotyczących wskazania postępu w poszczególnych obszarach naszego kraju. Dlatego też karty wojewódzkie, które załączamy we współpracy z wojewódzkimi radami BRD, są jasną informacją w zakresie statutu, realizacji zadań na poziomie wojewódzkim. Dzięki realizacji tego w ramach wspólnej metodologii widać, w jakich obszarach, w jakich województwach to bezpieczeństwo jest bardziej zdynamizowane. Ponadto pokazuje też jedną z najważniejszych kwestii, czyli tak naprawdę specyfikę okoliczności zdarzeń drogowych i otoczenia, które generują zdarzenia drogowe. I to jest jeden z tych elementów, który zawsze staramy się podkreślać, różnego rodzaju specyfikę. Natomiast mianownik jest wspólny: realizacja działań w zakresie bezpiecznej infrastruktury drogowej, skonkretyzowanej na poprawę bezpieczeństwa, szczególnie, proszę państwa, niechronionych uczestników ruchu drogowego. W tym zakresie są realizowane przez rząd działania inwestycyjne, chociażby w ramach współpracy z samorządami, czyli w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Przede wszystkim jest realizowany od kilku lat projekt właściwego doświetlenia przejść dla pieszych w celu lepszej widoczności pieszego oraz lepszej obserwacji otoczenia przez kierujących pojazdami. Szczególnie ma to ogromne znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa pieszych w okresie jesienno-zimowym, kiedy szybciej zapada zmrok. Tutaj jest kwestia związana z realizacją tego typu zadań przez rząd i samorządowców. Jednym z najważniejszych zadań, które pan minister Andrzej Adamczyk i minister Rafał Weber postawił przed Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, jest dokończenie procesu doświetlania przejść dla pieszych na drogach krajowych. To potężne zadanie, ale niezmiernie

ważne z punktu widzenia realizacji zadań inwestycyjnych, aby życie można było chronić jeszcze skuteczniej.

Jeżeli będą pytania i jeżeli pan minister będzie, to oczywiście odpowiadał będzie już pan minister, a jeżeli państwo będziecie sobie życzyli, oczywiście odpowiemy na piśmie. Serdecznie dziękuję, Panie Przewodniczący.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję panu bardzo.

Nie zawsze się da zsynchronizować posiedzenia komisji tak, żeby one ze sobą nie kolidowały. Znamy to z własnego doświadczenia. Dzisiaj popołudniu również część członków naszej komisji będzie uczestniczyła w posiedzeniach innych komisji.

Ja serdecznie panu dziękuję za przedstawienie tego dokumentu. Wszyscy członkowie komisji ten dokument otrzymali drogą elektroniczną. Dziękujemy za obszerny dokument.

Jeżeli członkowie komisji mają jakieś pytania, proszę uprzejmie.

Pan przewodniczący. Proszę uprzejmie.

**SENATOR
ARTUR DUNIN**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja chciałem zapytać o kwestię... Bo znalazłem to w waszym opracowaniu. Proszę mi powiedzieć, jak wygląda sytuacja, jeśli chodzi o wypadki na przejściach dla pieszych, od kiedy wprowadziliśmy przepis, bo wszyscy wprowadzaliśmy tę ustawę, że pieszy ma pierwszeństwo. To jest pierwsze pytanie.

I drugie pytanie dotyczy rowerzystów. W państwa opracowaniu w tym przypadku też jest wzrost. Czy nie powinniśmy nad tym się zastanowić, żeby to przemyśleć? Może ja źle czytam te dane, ale to dotyczy zwłaszcza przejazdów rowerów przez jezdnię, na śluzach. Sam byłem świadkiem, kiedy kierowca skręcającemu w prawo rowerzyście praktycznie wjechał pod koła. Nie wiem, być może i mnie mogłoby się coś takiego przydarzyć, bo faktycznie rowerzyści dość lekko podchodzą do przejazdów przez jezdnię. Stąd moje pytanie, czy na to państwo też zwracali szczególną uwagę

i jak sytuacja wygląda po wprowadzeniu zmian w przepisach w ruchu drogowym. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Proszę uprzejmie.

**SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK**

Dziękuję, Panie Senatorze, Panie Przewodniczący, za pytanie. Właśnie z tego tytułu, jeżeli chodzi o odpowiedź statystyczną, to w dokumencie, raporcie „Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego” przedstawiamy państwu szczegółowo również przyczyny i kwestie trendu spadkowego, jeżeli chodzi o ofiary śmiertelne wśród pieszych. Na stronie 52 mamy zagregowane dane statystyczne dotyczące kwestii ogółu – zaznaczam: ogółu – pieszych w ruchu drogowym, jeżeli chodzi o ofiary śmiertelne wypadków drogowych w Polsce. Jest to 460 ofiar w 2022 r., w 2021 r. było 527. I to jest pokazanie państwu progresu dotyczącego jednak zmiany w zakresie zmniejszenia się liczby ofiar śmiertelnych wśród pieszych na polskich drogach. To samo, Panie Senatorze, dotyczy kwestii rowerzystów. Badamy to w długofalowym okresie. Ja nie będę już tutaj mówił państwu o kwestiach covidowych, bo państwo doskonale wiecie, że w roku 2020 i 2021 nastąpiły niestety zaburzenia kwestii związanej z mobilnością. Doskonale zdajemy sobie z tego sprawę nie tylko my, ale również nasi odpowiednicy w Europie, nasi koledzy z innych państw członkowskich, że kwestia związana z danymi statystycznymi powinna być przede wszystkim porównywana do okresów przedpandemicznych, czyli mówimy o roku 2019. Dlatego też narodowy program bezpieczeństwa, który ma za zadanie nadal poprawiać bezpieczeństwo i realizować konkretne zadania, bazuje na danych statystycznych z 2019 r. Ale jesteśmy po prostu statystycznie i tak przygotowani, aby raportować państwu w długofalowym okresie. I tutaj chciałem podkreślić ogromny spadek liczby ofiar śmiertelnych wśród pieszych, tj. ponad 33%, o których piszemy w sprawozdaniu, jeżeli chodzi o rok 2019. Ale żeby być bardziej precyzyjnym

i szczegółowym, również odnosimy się do roku 2021. I jeżeli chodzi o rowerzystów, na stronie 52 zobaczycie państwo, że jest to 170 ofiar. Powiem szczerze, jeżeli chodzi o nasze myślenie, to jest to o 170 ofiar za dużo, chcielibyśmy, żeby było o, natomiast widzimy, że w długofalowym trendzie spadkowym od 2018 r. nastąpiła znaczna poprawa bezpieczeństwa rowerzystów na polskich drogach. I to cieszy, ponieważ jest to związane zarówno ze zmianami, które oczywiście weszły w życie, jak i ze zmianami postaw i zachowań tej grupy uczestników na polskich drogach. Powiem dodatkowo, żeby być jeszcze bardziej precyzyjnym, że również kwestię związaną z pieszymi i z tym, co się dzieje w obszarze przejść dla pieszych, zawarliśmy w tym raporcie. Informujemy o tym, proszę państwa, dokładnie, jeżeli chodzi o statystykę obejmującą liczbę ofiar śmiertelnych na przejściach dla pieszych. Wynika z niej, że w 2022 r., w stosunku do 2021 r., zmniejszyła się liczba ofiar śmiertelnych wśród pieszych o 5,2%. I to są dane statystyczne do 2021 r.

Jeżeli chodzi o bardziej szczegółowe informacje w zakresie tego typu danych, informacje dotyczące przejść dla pieszych w odniesieniu do poszczególnych miesięcy i obszarów, które państwo chcielibyście pogłębić, są one na stronie 23...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak. Przepraszam. Może druki się różnią. Ja mam ten, ale to jest dokładnie rozpisane, Panie Senatorze, w zakresie okoliczności...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Aha, rozumiem. Mówię teraz o przejściach dla pieszych, czyli o tym, co mamy odnotowane, jeżeli chodzi o obszar przejść, a nie jeżeli chodzi o ogół wypadków z udziałem pieszych.

(Głos z sali: Na stronie 27.)

Przepraszam, może źle zrozumiałem, ale ja posługuję się już konkretnymi liczbami.

**SENATOR
ARTUR DUNIN**

Na jakiej części drogi są wypadki: przejścia dla pieszych w 2022 r. – 2693, rok wcześniej – 2583; droga dla rowerów, śluza, przejazd – 1338, rok wcześniej – 1145. Wypadków śmiertelnych oczywiście jest mniejsza ilość, na szczęście...

(Sekretarz Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Konrad Romik: Właśnie o to chodzi.)

...ale też są wzrosty. Stąd moje pytanie, czy śledzicie to państwo, zwłaszcza Policja, która jest pierwsza przy takich zdarzeniach, przy takich wypadkach? Jak Policja to ocenia, zwłaszcza jeśli chodzi o przejazdy rowerami przez słuzy, przejazdy przez jezdnie dla rowerów? Dziękuję.

SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK

Dziękuję serdecznie jeszcze raz za to pytanie. Koncentrowaliśmy się na tych celach...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak. Przepraszam, Panie Senatorze, może ja źle zrozumiałem. Koncentrujemy się głównie na efekcie, który nas najbardziej interesuje, czyli na zmniejszeniu liczby ciężkości obrażeń, czyli skali zabitych i rannych. Założenia „Wizji zero” – to nie jest żadna wiedza tajemna – są takie, że wypadki niestety będą się zdarzać. Chodzi o to, żeby zredukować skutki zdarzeń drogowych. Dlatego w narodowym programie mamy 2 główne cele: zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych i zmniejszenie liczby ofiar ciężko rannych. I ten wskaźnik jest pozytywny, co nas bardzo cieszy. Natomiast to nie znaczy, że tego nie monitorujemy. Wręcz przeciwnie, chciałem panu powiedzieć, że dodatkowo realizujemy badania dotyczące zachowań uczestników ruchu drogowego. Takie badania monitoringu przeprowadziliśmy ostatnio. Również je wskazujemy w tym raporcie. Ich wyniki jasno wskazują, że mamy jeszcze bardzo wiele do zrobienia, również w przypadku zachowań uczestników ruchu drogowego, jeżeli chodzi o pojazdy jednośladowe. I to już państwu sygnalizujemy, że to jest temat, który wynika nie tylko z monitoringu, statystyki, o której pan senator mówił, ale także z dalszego pogłębiania działań w zakresie poprawy niechronionych uczestników ruchu drogowego. Dziękuję bardzo i przepraszam, nie zrozumiałem.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję bardzo.
 Pani senator Zając.
 Proszę uprzejmie.

SENATOR
ALICJA ZAJĄC

Dziękuję.

Liczba wypadków spowodowanych przez nagłe pojawienie się zwierząt, np. są wypadki z powodu najechania na drzewo. W mojej ocenie, przynajmniej z perspektywy regionu, po którym ja się poruszam, czyli południowo-wschodniej i wschodniej Polski, jest więcej wypadków z udziałem zwierząt niż z najechaniem na drzewo. Przyznam szczerze, że nie spotkałam się z tym, żeby ktoś wśród znajomych powiedział mi, że miał jakieś zderzenie z drzewem. Z reguły to ma miejsce w czasie burz, wtedy jest mniejszy ruch... chyba że nocą, na jakimś szczególnie trudnym terenie.

Mam jeszcze jedno pytanie. Mianowicie często w małych miejscowościach na istniejących już chodnikach, również przejściach dla pieszych, drzewa są wycinane i w tych miejscach są lokalizowane ścieżki rowerowe. Często są to krótkie odcinki, gdzie jest dużo skrzyżowań, przejść dla pieszych. Przyznam szczerze, że jest wiele takich odcinków, na których nigdy nie widziałam roweru. Kto ostatecznie decyduje o lokalizacji ścieżek rowerowych w miejscowości? Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Proszę, Panie Sekretarzu.

SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK

Szanowna Pani Senator, postaram się odpowiedzieć. Też nie mam całego dokumentu w głowie. Muszę powiedzieć jedną bardzo ważną rzecz. Dziękuję serdecznie, że pani zwróciła na to uwagę, bo rzeczywiście te wypadki z udziałem dzikiej zwierzyny to jest taki bardzo ciężki problem z punktu widzenia... Oczywiście nie jest to duża liczba zdarzeń, które tak naprawdę w kontekście ogółu wypadkowości na naszych drogach występują, natomiast takie zdarzenia niosą za sobą dramatyczne skutki dla kierujących

pojazdami. Bo zderzenie z 350 kg łosiem czy chociażby z sarnami, czy dzikami powoduje znaczne straty, może nie w postaci ofiar śmiertelnych wypadków, ale skutków materialnych. Dlatego też postanowiliśmy, i to realizujemy, jeżeli chodzi o działania naprawcze zwracające uwagę kierującym pojazdami... Nie tylko chodzi o znak 18 „Uwaga, dzikie zwierzęta”, bo on też jest instalowany przez zarządców miejsca, gdzie szczególnie może dochodzić do tego typu zdarzeń. Realizujemy wspólnie z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad już od miesiąca, w okresie letnim i w okresie, w którym migracja zwierząt jest coraz bardziej widoczna, w ramach współpracy z Polskim Związkiem Łowieckim kampanię „Zwolnij. Zwierzęta nie znają znaków drogowych”. Chodzi o zachowanie szczególnej ostrożności podczas wjeżdżania w obszary leśne oznakowane właściwymi znakami pionowymi i przede wszystkim o jedną z najważniejszych kwestii, czyli o to, o czym mówimy, tj. o brak zgody na jazdę z nadmierną prędkością właśnie w tych obszarach, ponieważ wtedy nie mamy jako kierujący pojazdami, Szanowni Państwo, żadnych szans na podjęcie odpowiedniej reakcji, a zwierzęta nie decydują o tym, czy ktoś jedzie, czy nie. Wiadomo, jest to dzikie zwierzę i tak naprawdę jego zachowanie może być różne, zwłaszcza kiedy zwierzę jest wypłoszone. Dlatego też taką kampanię i akcję w tej chwili prowadzimy.

Druga sprawa. Pani senator pytała o to, kto decyduje o lokalizacji czy realizacji zadań inwestycyjnych dotyczących ciągów pieszo-rowerowych czy ścieżek. Oczywiście jest to jednostka samorządu terytorialnego, a konkretnie zarząd dróg właściwy w danym miejscu. Mamy ustawę o drogach publicznych. To jest kwestia działań związanych z własnością dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Właściwy organ zarządzający ruchem...

(Senator Alicja Zajac: I to on decyduje o danej lokalizacji?)

To znaczy ostatecznie oczywiście jest to decyzja podejmowana w zakresie lokalizacji inwestycji, po uzyskaniu właściwych zgód. Ja nie chcę już wchodzić w procedury, bo państwo doskonale o tym wiecie. Są to działania inwestycyjne j.s.t. przy współpracy oczywiście wielu gremiów, również w zakresie uzgadniania kwestii przebiegu czy lokalizacji inwestycji, ale również kwestii planowania przestrzennego i zagospodarowania

przestrzennego, bo to ma kluczowe znaczenie. Myślę, że w przypadku mądrego planowania bezpieczeństwa ruchu drogowego ten proces zaczyna się od map. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję bardzo.

Czy państwo, panie i panowie senatorowie mają jakieś pytania?

Pan senator Dobkowski.

Proszę uprzejmie.

**SENATOR
WIESŁAW DOBKOWSKI**

Dziękuję bardzo.

Ja chciałbym powiedzieć o 3 kwestiach. Po pierwsze, rowerzyści, którzy przejeżdżają przez jezdnię na przejściach dla pieszych. Z tego, co się orientuję, chyba nie wolno im przejeżdżać, tylko powinni zejść z roweru i go przeprowadzić. Ale przeważnie młodzi po prostu przejeżdżają. I jak się skręca np. w prawo, to można się spotkać, jak rowerzysta szybko przejedzie. Ja zwracam na to uwagę, że jest dość duża skala występowania takich zachowań. Może po prostu ten przepis... Warto o tym informować w mediach, w telewizji itd., bo może wiele ludzi jest nieświadoma. Np. starsze kobiety, które jadą rowerem z zakupami chodnikiem, a potem przejeżdżają przez jezdnię, mogą nie być świadome, że nie wolno tak robić. To pierwsza sprawa.

Druga sprawa. Szczególnie na drogach wojewódzkich i powiatowych są wjazdy na pola. Jak był robiony remont dróg, był wykopany głęboki rów, pas drogowy był dość wąski, przestrzeń między rowem a jezdnią niewielka. I tam są mostki, jest bardzo ostry zjazd. I jak samochód się ześlizgnie, to wjeżdża od razu prosto w mostek. Może po prostu powinno się zmienić jakieś przepisy, żeby nie było takich stromych spadów w mostek, żeby zjazdy były bardziej łagodne. Bo jak ktoś w taki mostek uderzy, to są poważne skutki.

I trzecia sprawa. Ja w swoim samochodzie zamontowałem takie gwizdki, które odstraszają dzikie zwierzęta, tzn. człowiek ich nie słyszy, bo to są infradźwięki, ale zwierzę je słyszy. I jak

je usłyszy, to trochę przynajmniej się zastanowi i się zatrzyma. Podobno to jest skuteczne. I jak się jedzie, to zwierzę reaguje na to, że ktoś jedzie, bo w innym przypadku to rzeczywiście jest tak, że zwierzę ma swoje miejsca i w ogóle nie zwraca uwagi na to, czy ktoś jedzie, czy nie. Ale jak usłyszy takie dźwięki, które odstrasza, to może się zatrzyma. I może mechanicy, którzy naprawiają samochody, czy diagnosty mogliby informować kierowców o tym, żeby takie gwizdki zakładali. To kosztuje ok. 150 zł, zakłada się i już, to nie jest jakaś wielka sprawa. Może to w dużej mierze uchroni kierowców przed zderzeniem ze zwierzętami. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję bardzo.
Proszę uprzejmie.
(Wypowiedź poza mikrofonem)

SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK

Panie Przewodniczący, pan decyduje, ja się dostosowuję.

Panie Senatorze, dziękuję serdecznie za pytanie. Zakaz przejeżdżania przez przejście dla pieszych. Proszę państwa, oczywiście, że jest zakaz. Moi koledzy z Policji oczywiście to potwierdzą. Jest zakaz, ponieważ kierujący pojazdem też nie ma szans zareagować odpowiednio. Uwaga nie dotyczy oczywiście przejazdów dla rowerów, bo to jest infrastruktura dedykowana. Panie Senatorze, jakie działania zaradcze można podjąć w tej sprawie? Niestety pozostaje nam tutaj głównie kwestia dotycząca człowieka, czyli praca nad jego zachowaniem. Za chwilę również, co jest przewidziane w naszym programie realizacyjnym, zaczniemy realizować tzw. ogólnopolską akcję dotyczącą poprawy bezpieczeństwa rowerzystów, pieszych, kierowców 60+. Powiem szczerze, że nasze badanie monitoringu zachowań niestety też pokazuje, że takie przejeżdżanie jak gdyby przez lata utrwalone jednak rzeczywiście jest trwale związane właśnie z pewną grupą. I rzeczywiście dotyczy to również młodych ludzi. Ale tak naprawdę tylko i wyłącznie

edukacja bezpośrednia. Chcemy po prostu to adresować nie tylko do grupy senioralnej 60+, którą państwu tutaj wskazujemy jako grupę dla nas szczególnie ważną, którą będziemy chcieli objąć tą opieką, ponieważ rzeczywiście jesteśmy starzejącym się społeczeństwem i chcemy takie działania edukacyjne w tym zakresie prowadzić.

Druga sprawa jest taka, że rzeczywiście chodzi tylko i wyłącznie o edukację bezpośrednią i uświadomienie, że jest to zagrożenie bezpośrednio dla tej osoby. Bo rzeczywiście zawsze jest tak, że później to kierujący nie ma szans na uchronienie i siebie, i osoby, która przejeżdża, nie ma czasu na hamowanie. Poza tym jeżeli jedzie z nadmierną prędkością, już w ogóle nie ma żadnych szans, żeby obie strony mogły zareagować. I tę wiedzę, i tę edukację chcemy jak najbardziej propagować. Ale też widzimy ogromny potencjał w zakresie edukacji regionalnej. Czyli tam, gdzie rzeczywiście obserwujemy znaczne ilości zdarzeń drogowych z tytułu tego typu deliktów, powinniśmy kierować działania edukacyjne, do najbliższego otoczenia. Oczywiście ogólnospołeczna edukacja też jest bardzo ważna i też będziemy ją realizować poprzez właściwe kampanie ogólnospołeczne, o czym państwo oczywiście wiecie. Natomiast my na pewno nie spoczniemy na laurach, chcemy realizować te projekty systematycznie i systemowo.

Co do kwestii związanych z odpowiednimi urządzeniami, Panie Senatorze, oczywiście można byłoby powiedzieć, że trzeba wszędzie zamontować odpowiednie urządzenia, ponieść koszty z tytułu infrastruktury i przebudować ją tak, żeby była odpowiednio zoptymalizowana. Ale, proszę państwa, niestety prawda jest taka, że 90% tych zachowań, w przypadku których dochodzi do deliktów, to jest czynnik ludzki. I tu żadna infrastruktura niestety czasami nie jest w stanie takich błędów wyłączyć. I tutaj niestety chodzi właśnie o pracę nad człowiekiem, od czego my oczywiście się nie odzegnujemy. Wręcz przeciwnie, chcielibyśmy jeszcze więcej działań zagregowanych edukacyjnych przy ogromnej pracy naszych kolegów i koleżanek z Krajowej Rady BRD również prowadzić. Myślę, że tego jest bardzo dużo w porównaniu do lat poprzednich i na pewno nie będziemy się od tego odzegnywać, wręcz przeciwnie, myślimy już o kolejnych wyzwaniach, kolejnych projektach. I tutaj mogę tylko powiedzieć, że na pewno będziemy podążać w tym kierunku. Dziękuję serdecznie.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję bardzo.
Pani senator Rotnicka.

Ja chciałem bardzo przeprosić naszych gości, bo to jest moja wina, że zmonopolizowałem troszeczkę odpowiedzi dla państwa senatorów i wszystkie odpowiedzi ceduję na pana sekretarza. A są z nami również przedstawiciele Komendy Głównej Policji i szereg innych osób, więc jeżeli zechcecie państwo uzupełnić te odpowiedzi, będę bardzo wdzięczny. Nie czujcie się zwolnieni z obowiązku zabrania głosu.

Proszę uprzejmie, senator Rotnicka.

**SENATOR
JADWIGA ROTNICKA**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja mam pytanie, które nie wiem, jak uzasadnić i jak zakwalifikować. W dużych miastach coraz bardziej popularne są hulajnogi elektryczne. Gnają, pędzą właściwie i chodnikami, i jezdniami. Jaki jest status tego pojazdu? Czy to w ogóle jest pojazd? Jak go zakwalifikować i jakie rygory temu nadać? Bo to jest coraz bardziej powszechne. Może panowie to jakoś sprecyzujecie, jak powinniśmy na to reagować, jak poprawić w tym zakresie prawo. Czy powinny być odrębne ścieżki dla tych hulajnóg, czy też powinny jeździć drogami dla rowerów? Nie wiem. Dziękuję bardzo.

(Sekretarz Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Konrad Romik: Panie Przewodniczący, czy...)

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Proszę.

**SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK**

Pan przewodniczący na mnie patrzy, ja na kolegów, ale myślę, że się podzielimy.

(Przewodniczący Jan Hamerski: Tak. Proszę bardzo.)

Po pierwsze, Pani Senator... Tak, to jest ważne. Co do kwestii prawnych państwo wiecie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, oczywiście, ale przypomnę. W ustawie o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym, która weszła w maju 2021 r., z tego, co pamiętam, realizowanej przez resort infrastruktury, wskazano dokładnie kwestie legislacyjne dotyczące definiowania, czym jest hulajnoga elektryczna, czym jest urządzenie transportu osobistego, i kwestie związane właśnie z tzw. pojazdami wspomagającymi ruch. To jest bardzo ważne, ponieważ ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym, która weszła w tym czasie w życie, zdefiniowała konkretne kategorie w tym obszarze i kwestie kategoryzacji tych pojazdów. Nadała oczywiście także rygor, jeśli chodzi o kwestie dotyczące zachowań poruszających się tymi urządzeniami. Przypomnę, że jeżeli chodzi o hulajnogi elektryczne, to jest limit prędkości maksymalnie 20 km/h. Poruszający się tym pojazdem powinien przede wszystkim korzystać i ma nakaz korzystania z drogi dla rowerów, tutaj jest dedykowana taka sama infrastruktura jak rowerzystom. Taki ma obowiązek. Natomiast oczywiście są wyjątki dotyczące innych stref. Nie chcę teraz o tym mówić. To jest zdefiniowanie tematu.

Teraz przejdę dalej, do kwestii stricto BRD-owskich. Od stycznia 2022 r. zgodnie z realizacją zadań policyjnych – może zaraz oddam głos – mamy już dane dotyczące wypadkowości z udziałem hulajnóg elektrycznych, urządzeń transportu osobistego i kwestii związanych w tym obszarze. Również mówimy o tym na stronie 24 w kategorii „Jakim pojazdem poruszali się sprawcy?”. Zobaczcie państwo, że w przypadku hulajnogi elektrycznej nie możemy porównać danych z 2022 r. do danych z 2021 r., ponieważ takie dane jeszcze nie były gromadzone, zanim ustawa nie weszła w życie w 2021 r. Teraz mamy pierwsze dane, również od kolegów z Policji, jak ta kwestia przedstawia się w zakresie hulajnóg elektrycznych.

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, jeżeli moi koledzy z nadzoru również będą chcieli tutaj coś dopowiedzieć, to oczywiście bardzo proszę. Dane, które państwo tutaj macie, odzwierciedlają to, co zostało zanotowane przez Policję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś z państwa chce uzupełnić?
Proszę uprzejmie.

ZASTĘPCA DYREKTORA
BIURA RUCHU DROGOWEGO
W KOMENDZIE GŁÓWNEJ POLICJI
ROBERT KOŹLAK

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Konrad powiedział prawie wszystko o tych przepisach, natomiast chciałbym doprecyzować jedną kwestię. Mówił o konstrukcji, która umożliwia albo powinna umożliwiać jazdę do 20 km/h. Ale to jest warunek techniczny, natomiast sam przepis mówi o tym, że jeżeli kierujący hulajnogą porusza się po chodniku dla pieszych, bo też ma taką możliwość, powinien prędkość dostosować do prędkości pieszego. Tak jest skonstruowany ten przepis. Sami państwo doskonale też wiedzą, że oczywiście...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To ja może podam inny przykład z tego tygodnia. Kierujący hulajnogą jadący jezdnią został zatrzymany przez policjantów, zmierzony wideorejestratorem, z prędkością 54 km/h. Ale tak samo możemy mówić o rowerzystach, którzy przejeżdżają przez przejście dla pieszych, czy nawet o kierowcach. Czy kierowcy nie wiedzą, że w obszarze zabudowanym prędkość jest ograniczona do 50 km/h? Wiedzą. Dlaczego jeżdżą szybciej? Tak samo możemy pytać rowerzystów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy to jest nieświadomość, że wjeżdżają na przejścia dla pieszych? Myślę, że nie. Ta świadomość już jest na tyle rozwinięta w naszym kraju, że na pewno doskonale o tym wiedzą, a tak naprawdę to jest wiedza elementarna dzieci do klasy drugiej, bo w wieku 10 lat można już przystępować do egzaminu na kartę rowerową i najczęściej szkoły to realizują, z pomocą różnych instytucji jest to realizowane.

Co do nowej kategorii, m.in. hulajnóg elektrycznych, w tamtym roku były 272 wypadki, tj. 1,4% ogółu wszystkich wypadków, 3 ofiary śmiertelne – 0,2% i 278 osób rannych. Tak jak mówiliśmy, są to ostateczne wyniki, natomiast

nie możemy tego porównać z latami ubiegłymi, ponieważ takie urządzenia nie były zdefiniowane i po prostu statystycznie ich nie braliśmy pod uwagę.

Tutaj pan sekretarz wspomniał o urządzeniach transportu osobistego, które też są tutaj ujęte, w skrócie nazwane UTO. Były 2 takie wypadki, nie było ofiar śmiertelnych i były 2 osoby ranne. Tak że bardzo mała liczba. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję panu bardzo.
Jeszcze pan sekretarz.

SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK

Dziękuję serdecznie za to uzupełnienie.

Chciałem jeszcze państwu powiedzieć, że ta grupa uczestników ruchu drogowego to, jak powiedziałem wcześniej, przedmiot naszej troski, czyli chodzi o dalszą poprawę bezpieczeństwa użytkowników pojazdów jednośladowych. My, proszę państwa, dodatkowo pokusiliśmy się, o czym mówił pan inspektor, jeśli chodzi o kwestie związane z monitorowaniem zachowań uczestników na UTO, na urządzeniach, na hulajnogach elektrycznych, o szczegółowe badania w wybranych województwach, gdzie mamy do czynienia z poligonami i jest coraz więcej tych urządzeń. Te badania są dostępne na naszej stronie krajowej rady. Jestem gotowy je państwu przedstawić. One pokazują również bardzo ważną sytuację, o czym powiedział kolega, związaną z przekroczeniem prędkości przez tych użytkowników. Jak porównaliśmy kwestię związaną z prywatnymi hulajnogami elektrycznymi, które również powinny być zdefiniowane, a prawdopodobnie mogą być modyfikowane, rozwijają znacznie wyższe prędkości niż dopuszczalne zgodnie z prawem i warunkami technicznymi... I na tych drogach dla rowerów również zbadaliśmy kwestię dotyczącą ilości przekroczeń prędkości. I kwestia związana z przekroczeniami poza limitem jest niepokojąca, ponieważ pamiętajmy, że przy skrzyżowaniach i przy

przejazdach już tej prędkości się tak łatwo wytracić nie da, jeżeli jest ponad normę. I wtedy dochodzi rzeczywiście do możliwości wystąpienia ryzyka zderzeń z innymi pojazdami w ruchu drogowym. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję bardzo.

Jeszcze...

(*Senator Alicja Zajac*: Ja mam takie robocze pytanie: czy jest obecny ktoś z przedstawicieli Inspekcji Transportu Drogowego?)

Tak.

(*Senator Alicja Zajac*: Któryś z panów? To ja później.)

Jeżeli pan senator Lamczyk pozwoli oddać głos koleżance, bo prosił również o głos, to... Senatorze, odpuści pan?

**SENATOR
ALICJA ZAJĄC**

Chciałam zabrać głos w tym kontekście. Ostatnio byłam na spotkaniu OSP z okazji jubileuszu. Po raz pierwszy w mojej prawie 14-letniej działalności jako senatora był przedstawiciel Inspekcji Transportu Drogowego. Widzimy ich na drogach... Ja zapytałam pana: pan został zaproszony? Bo akurat siedzieliśmy obok siebie. I on odpowiedział: tak, zostałem przez strażaków zaproszony. A ja mówię: to wie pan, jest to pierwszy przypadek od kilkunastu lat. Nie wiem, od kiedy, bo już zapomniałam, kiedy inspekcja powstała. Ale powiem szczerze, że zrodziło to właśnie tę myśl, że oni są bardzo potrzebni właśnie na takich spotkaniach, bo przecież nikt nie uczestniczy tak często w wypadkach jak ochotnicy strażacy. I właśnie ta współpraca... Jeszcze mam taką prośbę do wszystkich państwa, którzy dbają o bezpieczeństwo w ruchu drogowym, o zaproszenie straży miejskiej, bo naprawdę straż miejska ma możliwości, natomiast za mało się stara. To jest moja prośba.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję za tę opinię pozytywną dla inspekcji, ale pan senator Lamczyk prosił o głos...

(*Senator Alicja Zajac*: Przepraszam.)
Proszę uprzejmie.

**SENATOR
STANISŁAW LAMCZYK**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Ja chciałem odnieść się do kwestii przejść dla pieszych. Chciałbym, żeby nie tylko na drogach krajowych, o których państwo mówiliście, ale również na drogach wojewódzkich i powiatowych zrobić taki przegląd merytoryczny. Sądzę, że niektóre przejścia dla pieszych przypadkowo były zrobione i one nie powinny tam być, bo nie jesteśmy w stanie wszystkich tych ścieżek oświetlić. Chodzi o to, żeby zrobić taki wspólny przegląd dróg powiatowych i może wojewódzkich, bo naprawdę niekiedy jestem zaskoczony, że w jakimś miejscu jest przejście. To jest pierwsza sprawa.

Druga sprawa odnosi się do drogi krajowej nr 20 Kościerzyna – Gdynia. Wiem, że tam rady sołeckie składały różne pisma dotyczące przejść, oświetlenia przejść, szczególnie w Borczu, w Egierowie. Chodzi o przejścia do szkoły. Tam właśnie jest bardzo dużo wypadków, i to śmiertelnych, dlatego prosiłbym przy okazji, żeby ja-koś też zrobić tutaj przegląd. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję bardzo.

Ja myślę, że do tego trudno się odnieść. Proszę bardzo, jeżeli pan chce.

**SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO
KONRAD ROMIK**

Panie Senatorze, ja króciutko. Działania audytorskie to jest jeden z najważniejszych elementów działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jest ze mną koleżanka z Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Możemy potwierdzić, że działania audytorskie prowadzone na szeroką skalę na naszych drogach krajowych przynoszą zakładane efekty, skutki, ponieważ rzeczywiście te elementy pracy

audytorskiej powinny i przynoszą konkretne klasyfikacje ryzyka, co trzeba poprawić, co nie. Najlepiej do tego właśnie uruchomić odpowiednich specjalistów. To jest najważniejsze.

A co do decyzji na drogach powiatowych i wojewódzkich, też wszystko jest w rękach zarządców tych organów. Jak najbardziej my w swoich działaniach edukacyjno-inżynierskich... Realizujemy, proszę państwa, takie zadania od wielu lat. Prowadzimy chociażby ogólnokrajowe szkolenia dla samorządowych zarządców dróg i kolegów z organów policyjnych, na których mogą się spotkać i porozmawiać o tych mankamentach dotyczących lokalnej infrastruktury drogowej. I proszę mi uwierzyć, takie szkolenie, które prowadziliśmy ponad 2,5 roku jako resort i krajowa rada, przyniosły zakładane efekty. Panowie się spotkali z gronem audytorskim, przedstawili swoje problemy, mówili o różnego typu mankamentach i uzyskali pomoc. I wydaje mi się, że takie działania edukacyjne połączone ze wsparciem bezpośrednim samorządowych zarządców dróg są ogromnie istotne. Myślę, że takich elementów jest coraz więcej i jest ta chęć współpracy, do szkolenia i do poprawy sytuacji, o czym pan senator mówił.

A co do DK20 Kościerzyna – Gdynia, wiem, gdzie ona jest zlokalizowana... Jeżeli pan senator pozwoli, na piśmie odpowiemy, jeżeli pan minister się zgodzi... Tutaj ciężko mi w tej chwili określić, jakie są tam mankamenty. Bardzo bym prosił ewentualnie, żebyśmy mogli odpowiedzieć na piśmie.

(Senator Stanisław Lamczyk: Dobrze.)

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję za deklarację ze strony pana sekretarza.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę uprzejmie. Proszę.

**NACZELNIK WYDZIAŁU
BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
I ZARZĄDZANIA RUCHEM
W GENERALNEJ DYREKCJI
DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD
KATARZYNA KWIECIEŃ**

Ja chciałam tylko dla potwierdzenia przekazać państwu informację, że my na drogach

krajowych przeprowadziliśmy audyt przejść dla pieszych przez takich bardzo wyspecjalizowanych naszych pracowników, którzy koncentrują się bardzo mocno na tych sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego. I te przejścia dla pieszych zostały poddane takiej analizie. W związku z tym teraz m.in. realizujemy program, o którym tutaj już mówił pan Konrad, doświetlenia przejść dla pieszych. W przygotowaniu jest już prawie 2,5 tysiąca przejść, które są doświetlane. Ten program jest w trakcie realizacji. W tym roku większość tych przejść będzie doświetlona.

A jeśli chodzi o tę konkretną sprawę, po prostu muszę to sprawdzić, bo oczywiście wszystkich inwestycji...

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję bardzo pani. Muszę panią ostrzec – oczywiście w ramach żartu to mówię – bo senator, przewodniczący Lamczyk jest pamiętliwy i o tej deklaracji będzie zapewne pamiętał.

(Naczelnik Wydziału Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Zarządzania Ruchem w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Katarzyna Kwiecień: A ja jestem słowna.)

(Wesołość na sali)

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Bardzo pani dziękuję.

Jeszcze przewodniczący Dunin prosił o głos.

**SENATOR
ARTUR DUNIN**

Bardzo serdecznie dziękuję.

Ja chciałem się dowiedzieć, jak wygląda sytuacja, jeśli chodzi o ilość zdarzeń związanych z jazdą na tzw. zderzak. Jak to jest respektowane? Czy policja faktycznie ma możliwość sprawdzenia, jeśli chodzi o wystawianie mandatu w związku z tym? To po pierwsze.

I drugie pytanie. Ja wiem, że minęło dopiero parę dni, ale może państwo już jako Policja zauważyliście, czy zapis ustawowy odnośnie do niewyprzedzania przez TIR-y funkcjonuje,

jak funkcjonuje. Ja mam swoje obserwacje, ale chciałbym zapytać, jak to wygląda też z punktu widzenia Policji. Dziękuję bardzo.

ZASTĘPCA DYREKTORA
BIURA RUCHU DROGOWEGO
W KOMENDZIE GŁÓWNEJ POLICJI
ROBERT KOŹLAK

Panie Przewodniczący! Panie Senatorze!

Na to ostatnie pytanie nie odpowiem. Nie mamy jeszcze takich informacji. Wiemy o pojedynczych działaniach w województwach i wiemy, że mandaty karne, wnioski do sądów są kierowane. Też zobaczymy, jak sądy będą podchodziły do tego tematu. Tak że jeszcze nie mamy takich informacji i nie mogę ich udzielić.

Co do jazdy na zderzak, na pewno panu senatorowi chodziło o zachowanie bezpiecznej odległości na drogach ekspresowych i autostradach, nie tylko bezpiecznej odległości, ale połowy prędkości dopuszczonej na danej drodze. Oczywiście każde województwo wyposażone jest w urządzenie do pomiaru i oczywiście te akcje są prowadzone. Tutaj akurat nie ma żadnych, że tak powiem, z naszej strony problemów, bo kierowcy wiedzą, co robią i jeszcze chyba nie spotkaliśmy się z odmową przyjęcia mandatu, kierowcy je przyjmują, tak że wiedzą doskonale... Nie prowadzimy statystyki w tym zakresie, bo to dotyczy wszystkich, prawda? To samo będzie w przypadku samochodów, jeśli chodzi o zakaz wyprzedzania, bo o ile znaki drogowe... Nie mamy rozdziału na kategorie, czyli czy to wykroczenie było na drodze ekspresowej, na powiatówce, czy na drodze wojewódzkiej. Tutaj też nie prowadzimy takiej statystyki.

Jeszcze jednym zdaniem, jeżeli panu senatorowi mogę odpowiedzieć odnośnie do lustracji, na pewno państwo pamiętają, że kiedyś były prowadzone wiosenne i jesienne lustracje z zarządcami dróg. W tej chwili wiem, że nie są prowadzone, natomiast to nie zostało zaniechane, tylko w ramach codziennej służby policjanci, jeżeli widzą jakąkolwiek nieprawidłowość, włącznie z oznakowaniem, z brakiem oznakowania czy odnowieniem oznakowania, wnioski na bieżąco są przesyłane do zarządcy drogi o uzupełnienie oznakowania czy wręcz wymianę, czy np. doświetlenie. Ponadto przy każdym wypadku śmiertelnym, także na przejściach dla pieszych,

przez Policję zwoływana jest komisja. W skład komisji wchodzi m.in. zarządcy drogi, wszystkie służby, które są odpowiedzialne, i wypracowują wspólny wniosek, co można w infrastrukturze drogowej zmienić, żeby do tego wypadku czy do tych wypadków na danym odcinku drogi czy w danym miejscu nie dochodziło. Już przynajmniej od 4–5 lat takie komisje funkcjonują przy każdym wypadku śmiertelnym. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję, Panie Inspektorze.

Czy ktoś z państwa senatorów jeszcze... Senator Dobkowski.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, senator Dobkowski... Tak? To teraz pani senator.

SENATOR
ALICJA ZAJĄC

Ja chcę tylko powiedzieć o jednej sprawie. Chodzi o to, żeby to nie wyglądało tak, że my tyle pytań zadajemy, bo jesteśmy jakoś szczególnie zatroskani w sensie negatywnym o sprawy bezpieczeństwa na drogach. My przez te lata, pracując w Komisji Infrastruktury, widzimy, że nastąpiła kolosalna zmiana. I za to bardzo dziękujemy, również za ten materiał, który jest naprawdę bardzo szeroki, wyczerpujący. Będziemy...

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję pani senator za powtórny pozytywną, że tak powiem, ocenę ze strony swojej i komisji.

Senator Dobkowski.

SENATOR
WIESŁAW DOBKOWSKI

Dziękuję bardzo.

Ja jeszcze tylko chciałbym zapytać o sprawę dotyczącą rowerów elektrycznych i rowerów na

silniki spalinowe, bo takie też się pojawiają. Czy przepisy... Bo jakoś tak na szybko nie zwróciłem uwagi. Czy przepisy odnośnie do tych rowerów są takie same jak dla rowerzystów normalnych, czy są jakoś bardziej obostrzone?

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Proszę, Panie Inspektorze.

ZASTĘPCA DYREKTORA
BIURA RUCHU DROGOWEGO
W KOMENDZIE GŁÓWNEJ POLICJI
ROBERT KOŹLAK

Panie Senatorze, oczywiście w definicji roweru jest to, że rower może być dodatkowo zasilany, oprócz sił mięśni, elektrycznie lub spalinowo, oczywiście w określonym zakresie. Ale te wszystkie przepisy, które dalej są w prawie o ruchu drogowym, dotyczą właśnie tej definicji.
(Wypowiedź poza mikrofonem)
Czyli dla wszystkich, tak.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję bardzo.

Proszę bardzo. Czy państwo senatorowie mają jeszcze jakieś pytania do naszych zacnych gości? Nie.

Czy nasi goście chcą jeszcze zabrać głos? Również nie.

Szanowni Państwo, tym sposobem mogę stwierdzić, że Wysoka Komisja zapoznała się z raportem dotyczącym stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w 2022 r.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No tak, nie tylko senator Zajac. Nie oceniamy tak, nie tylko senator Zajac. Ale widzę, że senator Rotnicka również pozytywnie się na ten temat wypowiada.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję naszym gościom. Dziękuję, że przyjęli zaproszenie i tak licznie uczestniczyli w posiedzeniu komisji.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak jest. Dziękujemy bardzo.

(Senator Alicja Zajac: Dziękujemy.)

Wszystkiego dobrego.

Minuta technicznej przerwy dla członków komisji.

(Przerwa w obradach)

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Szanowni Państwo, ponownie witam serdecznie członków komisji.

Witam naszych zacnych gości z panem ministrem na czele. Witam pana mecenasa.

Szanowni Państwo, drugi punkt dzisiejszych obrad: rozpatrzenie ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, druk senacki nr 1011.

Czy na sali są podmioty zajmujące się zawodowo lobbieniem? Nie ma takowych.

Otrzymali państwo senatorowie materiał w tej sprawie.

Prosiłbym pana ministra o przybliżenie tematu.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący. Wysoka Komisjo!

Mam zaszczyt przedstawić państwu projekt ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej. Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania mają służyć stworzeniu odpowiednich ram prawnych do podejmowania działań w zakresie zapobiegania nadużyciom w komunikacji elektronicznej przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a w dalszej perspektywie pozwolą w większym stopniu niż obecnie ograniczyć skalę tych nadużyć i chronić bezpieczeństwo użytkowników.

Pod pojęciem nadużyć komunikacji elektronicznej, o którym mowa w przedmiotowej ustawie, należy rozumieć świadczenia lub korzystanie z usługi telekomunikacyjnej, lub korzystanie z urządzeń telekomunikacyjnych niezgodnie z ich przeznaczeniem lub przepisami prawa, których celem lub skutkiem jest wyrządzenie szkody przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu, użytkownikowi lub osiągnięcie nienależnych

korzyści dla podmiotu dopuszczającego się nadużycia w komunikacji elektronicznej innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Projekt ustawy penalizuje zdefiniowane w projekcie ustawy nadużycia w komunikacji elektronicznej, którymi są m.in.: tworzenie sztucznego ruchu, wysyłanie smishingu lub dokonywanie działań w zakresie spoofingu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia innej szkody. Na przedsiębiorców telekomunikacyjnych zostaną nałożone obowiązki i uprawnienia związane ze zwalczaniem nadużyć w komunikacji elektronicznej. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą obowiązani w szczególności do podejmowania proporcjonalnych środków technicznych i organizacyjnych mających na celu przeciwdziałanie nadużyciom w komunikacji elektronicznej, blokowania krótkich wiadomości tekstowych, które zawierają treści wyczerpujące znamiona smishingu zgodne z wzorcem wiadomości przekazanych przez CSIRT NASK, blokowanie połączeń głosowych, które mają na celu podszywanie się pod inną osobę lub instytucję.

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej będzie prowadził wykaz numerów służących wyłącznie do odbierania połączeń głosowych. Zespół CSIRT NASK będzie monitorował występowanie smishingu i przekazywał przedsiębiorcom telekomunikacyjnym wzorce wiadomości wyczerpującej znamiona smishingu. Dostawcy poczty elektronicznej dla co najmniej 500 tysięcy użytkowników lub podmiotów publicznych będą obowiązani stosować mechanizmy uwierzytelniania poczty elektronicznej. Na poziomie ustawowym zostanie umocowana lista ostrzeżeń dotyczących domen internetowych, które służą do wyłudzeń danych i środków finansowych użytkowników internetu. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni, którzy będą stroną porozumienia, będą mogli blokować dostęp do tych domen internetowych użytkownikom internetu.

Ustawa nakłada na CSIRT NASK obowiązek prowadzenia wykazu nazw i ich skrótów zastrzeżonych dla podmiotów publicznych jako nadpis wiadomości pochodzącej od tego podmiotu publicznego oraz wariantów tych nazw i skrótów mogących wprowadzać odbiorcę w błąd co do pochodzenia wiadomości od podmiotu publicznego. Prezes UKE będzie prowadził wykaz integratorów usług SMS dla

podmiotów. Przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie obowiązany blokować krótkie wiadomości tekstowe zawierające nadpis ujęty w wykazie nadpisów podmiotów publicznych, które nie zostały wysłane przez integratora usług SMS wpisanego w wykazie integratorów usług SMS dla podmiotów publicznych, a także te, w których jako nadpis zostały użyte warianty nazwy lub skrótu mogące wprowadzać odbiorcę w błąd co do pochodzenia wiadomości od podmiotu publicznego, zawarte w wykazie nadpisów podmiotów publicznych.

Oczekuję się, że skutkiem wejścia w życie przepisów ustawy będzie zmniejszenie liczby przypadków nadużyć w komunikacji elektronicznej oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób korzystających z usług komunikacji elektronicznej. Mając to na uwadze, proszę o przyjęcie ustawy. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Panie Mecenasie, jeżeli można, proszę o kilka uwag, ponieważ chciałbym zgłosić pewne poprawki.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Jasne.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Panie Ministrze! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne przedstawiło swoją opinię w zeszłym tygodniu. W części III opinii zamieściłem 22 uwagi. Ze względu na to, że mieliśmy na to czas, w zeszłym tygodniu odbyło się spotkanie Biura Legislacyjnego – ja to biuro reprezentowałem – z kolegami z Ministerstwa Cyfryzacji w celu omówienia tego, co jest w opinii, tak aby zgodnie z moją praktyką działania, na tyle, na ile to możliwe, jeszcze przed posiedzeniem komisji uzgodnić treść propozycji poprawek. I takie propozycje uzgodniliśmy. W przypadku większości propozycji poprawek z mojej opinii uzyskałem informację od kolegów z ministerstwa, że są one akceptowane. Wczoraj przekazałem do komisji zestawienie tych zaakceptowanych na roboczo

poprawek. Gdyby się okazało, że poprawki zgłoszone przez pana senatora będą wchodziły w jakąś relację z propozycjami znajdującymi się w zestawieniu, które rozdaje teraz pan Emil, wtedy ja oczywiście zmodyfikuję zapisy w taki sposób, żeby pana poprawki i to, co jest w zestawieniu, pasowały do siebie.

Zwracam uwagę, że tak naprawdę w grupie propozycji poprawek, które znajdują się w zestawieniu, najistotniejsze, w mojej ocenie, są kwestie związane z zapewnieniem drogi do sądu w przypadku podejmowania określonych środków mających przeciwdziałać nadużyciom w telekomunikacji elektronicznej, tak aby zastosowanie każdego ze środków w odniesieniu do danego podmiotu wiązało się z możliwością skorzystania przez ten podmiot z prawa złożenia skargi do sądu administracyjnego.

I jeszcze jedna rzecz, na którą warto zwrócić uwagę. Chodzi o uwagę nr 14 z części III mojej opinii. W odniesieniu do tej uwagi w zestawieniu nie ma propozycji poprawki, ponieważ intencje ustawodawcy zostały wyjaśnione. Odpowiedź na pytanie, które postawiłem w uwadze czternastej, została mi przekazana. Skoro przepisy art. 17 są zgodne z wolą ustawodawcy, ja nie będę proponował zmian merytorycznych. Niemniej zależałoby mi na tym, żeby odpowiedź na pytanie, które postawiłem w odniesieniu do art. 17... To są kwestie tego, czy dla dużego telekomu będą mogły być wydawane rekomendacje w sytuacji, kiedy duży telekom nie porozumie się w sprawie przewidzianego w art. 17 ust. 2 porozumienia określającego szczegółowe środki organizacyjne i techniczne. Czy takie rekomendacje będzie mógł wydać prezes UKE, czy nie będzie mógł ich wydać prezes UKE? Ja bym prosił pana ministra o to, żeby do mikrofonu padły słowa dotyczące tak naprawdę intencji tego przepisu, ponieważ ta intencja nie wynika wprost ani z uzasadnienia do projektu ustawy, ani z oceny skutków regulacji. Warto by było ostatecznie przesądzić, jaka jest wola ustawodawcy w tym zakresie.

Jeżeli nie ma pytań szczegółowych odnośnie do innych punktów mojej opinii, to ja pozwolę sobie w tym momencie skończyć.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję bardzo, Panie Mecenasie.
Panie Ministrze, proszę.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI

Zasadniczo jest tak, jeśli chodzi o rekomendacje, że my wychodzimy z założenia, że mali, średni i mikroprzedsiębiorcy są adresatami rekomendacji, a duzi przedsiębiorcy, ci, którzy mają ostatnio największy udział w rynku... Do nich będziemy adresować porozumienie. Uważamy, że to będzie dużo bardziej praktyczne. W gruncie rzeczy i tak nieformalnie funkcjonujemy już z tymi operatorami w ten sposób, że jesteśmy z nimi w porozumieniu w tego typu przypadkach. Chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że ustawa powstała też w związku z tym, że właśnie przede wszystkim duzi przedsiębiorcy prosili o taką ustawę, bo chcieli mieć podstawę prawną do tego typu działań. Oni identyfikowali te problemy i chcieli pomagać nam je zwalczać, ale nie chcieli narażać się na skutki bezprawnego działania w tej materii. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję, Panie Ministrze.
(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Dziękuję. Tak.)

Satysfakcjonuje to pana.

Panie Mecenasie, ja mam jeszcze tylko takie techniczne pytanie. Czy te poprawki, które mam w tej chwili... One przeszły przez ręce pana mecenasa, przeszły przez...

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI

Jak pan przewodniczący je pokaże, to powiem, czy miałem je w rękach, bo ja nie wiem.

(Wesołość na sali)

Tak, oczywiście. Widziałem te poprawki. Na potrzeby sprawozdania komisji oczywiście zredaguję je w sposób taki, jak to robimy w Senacie. A od strony merytorycznej...

(Przewodniczący Jan Hamerski: Panie Mecenasie, czyli tego nie ma w pańskim zestawieniu?)

No nie. To są pańskie poprawki, a w zestawieniu są moje propozycje poprawek.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Nie. Dobra, okej. Rozumiem. Dziękuję. Dobrze. W takim układzie przystępujemy do debaty.

Czy panowie senatorowie chcą w tej materii zabrać głos?

(*Senator Artur Dunin: Mam jedno pytanie, takie może złośliwe. Można?*)

Proszę. Oczywiście, że tak. Pytać zawsze można.

**SENATOR
ARTUR DUNIN**

Pytam bardziej w formie żartu, bo wiem, czego dotyczy ustawa. Pan powiedział, że za podszywanie się są konsekwencje itd., itd. Czyli rozumiem, że osoby, które korzystały z Pegasusa i podszywały się pod kogoś, m.in. w przypadku senatora Brejzy, też będą karane. Dziękuję bardzo.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI**

Nie wiem.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Dziękuję, Panie Ministrze.

Szanowni Państwo, przygotowanych jest 10 poprawek oprócz propozycji, o których pan mecenas z Biura Legislacyjnego był uprzejmy wspomnieć. Może ja pozwolilibym sobie pokrótce je przedstawić. Jeżeli będzie taka potrzeba, to, mam nadzieję, ministerstwo uzupełni moją wypowiedź.

Poprawka dotycząca art. 4. Dotyczy to zmiany brzmienia, ponieważ będzie dodany art. 4a. Tenże art. 4a ma pozwolić odbiorcy wiadomości o treści wyczerpującej znamiona smishingu na nieodpłatne przekazanie tej wiadomości do Zespołu Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego. Tu chodzi o to, aby nie ponosić

kosztów tej operacji. Pan mecenas ma to przed sobą – tak?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Tak, tak. W związku z tym, że widziałem te poprawki wcześniej...*)

Rozumiem.

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Ja je przygotowałem, że tak powiem, od strony technicznolegislacyjnej. Ja je wcześniej obrobiłem, ale patrzę, czy rzeczywiście pan...*)

To w takim układzie, skoro pan je obrobił i skoro ma je pan w ręce, Panie Mecenasie, to ja bym prosił o to, aby pan się do nich po kolei odniósł, żeby nie robić tego dwa razy.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Ja generalnie odnoszę się do nich pozytywnie po zmianach technicznolegislacyjnych, które tutaj naniósłem, ale w związku z tym, że nie jestem autorem tych poprawek, i ze względu na to, że część z nich ma istotne znaczenie merytoryczne, wolałbym, żeby autorzy tych poprawek przedstawili swoje intencje.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Proszę uprzejmie, Panie Ministrze.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI**

W dużym skrócie. Chodzi o to, żeby osoba, która dostała SMS, który w jej ocenie narusza prawo, mogła za darmo wysłać tego SMS do naszego CSIRT na nr 8080 i żeby każdy operator świadczył taką usługę za darmo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Może w tej chwili, Panie Ministrze, zechce pan przedstawić te poprawki po kolei.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI

Oczywiście. To była poprawka do artykułu...
(Przewodniczący Jan Hamerski: Art. 4a.)

Po art. 4 dodaje się art. 4a. Tak.

W art. 9 jest nowe brzmienie. Nowe brzmienie jest dosyć obszerne. Celem zmiany jest... Pan dyrektor szybciej to powie.

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
MARCIN WYSOCKI

Marcin Wysocki, zastępca dyrektora Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji.

Druga poprawka dotyczy takiej sytuacji, że... Przede wszystkim CSIRT NASK ma zapewnić wykaz nadpisów, które będą blokowane. Warianty takich nadpisów, które mogą wprowadzać w błąd – tj. podmienienie „1” na „i” oraz innego tego rodzaju chwytów – będą dodawane fakultatywnie przez zespół NASK lub na wnioski podmiotu publicznego. Założenie jest takie, że jeżeli przesuniemy ten suwak bezpieczeństwa na maksimum, blokując warianty, to w ogóle zablokujemy nadpisy. Prawda? Jeżeli wyobrazimy sobie, że chodzi o typosquatting zamieniający jeden znak, to okej, ale w przypadku, kiedy posługujemy się akronimem „KPRM”... Tu typosquatting może dać „KPM”. KPM to już może być jakiś podmiot publiczny, więc staramy się wyważyć tu kwestie bezpieczeństwa. Z drugiej strony nie jest naszą intencją blokowanie legalnego ruchu od podmiotów prywatnych, które wprowadzają w błąd. Stąd są te zmiany w kompetencjach, jeżeli chodzi o poprawkę nr 2.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Proszę bardzo, Panie Mecenasie. Poprawka nr 3, art. 10.

(Zastępca Dyrektora Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Marcin Wysocki: Już chwilka.)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Dziesiątka. Znaki towarowe.)

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
MARCIN WYSOCKI

Okej. To już sobie omówiliśmy. Przepraszam, muszę znaleźć...

(Przewodniczący Jan Hamerski: Tu chodzi o ujednoczenie przepisów.)

Tak. Kolejna poprawka dotyczy w zasadzie zmian technicznych oraz upraszczających sytuację, kiedy nadpis wchodzi w konflikt z firmą przedsiębiorcy. Wtedy z urzędu może zadziałać regulator rynku telekomunikacyjnego, prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, i sprawić, aby ten nadpis został wykreślony. Prawda? Czyli jeżeli będziemy zapewniać bezpieczeństwo nadpisów podmiotów publicznych, a weszlibyśmy, że tak powiem, w jakiś akronim, z którego korzysta prywatny przedsiębiorca, zlecając wysyłkę nadpisów... Chodzi o to, żeby był tryb umożliwiający wyczyszczenie tego i przyznanie pierwszeństwa nadpisowi, z którego korzysta podmiot prywatny.

Poprawka nr 4. Szanowni Państwo, zagadnienie nadpisów jest skomplikowane z powodów, które przed chwilą wskazałem. Jeżeli przesuniemy suwak bezpieczeństwa, możemy blokować ruch. I jeżeli okazałoby się, że mechanizmy dotyczące nadpisów nie są w satysfakcjonujący sposób skuteczne, komplementarnym rozwiązaniem będzie zachęcenie do tego, aby podmioty publiczne korzystały z sufiksu #RP. Wtedy nie będzie żadnych wątpliwości. Zawsze nadpis z takim sufiksem będzie pochodził z podmiotu publicznego. To tyle, jeżeli chodzi o poprawkę nr 4.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ta poprawka dotyczy tego, aby sufiksem #RP nie posługiwały się podmioty prywatne. Będą mogły się nim posługiwać tylko podmioty publiczne. Nie oznacza to obowiązku korzystania przez podmioty publiczne z tego sufiksu, tylko zakaz dla przedsiębiorców prywatnych. Jeżeli uznamy, że nie jest to satysfakcjonujące, to zachęcimy podmioty publiczne do korzystania z tego sufiksu. On nigdy nie będzie

zastrzeżony dla podmiotu prywatnego zgodnie z treścią poprawki oznaczonej jako poprawka nr 4.

(Przewodniczący Jan Hamerski: Nr 5.)

W związku z dotychczasowymi pracami w Sejmie... Oczywiście termin „niezwłocznie” jest terminem niedookreślonym, więc dodaliśmy doprecyzowanie tego terminu – „niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia wpisania nadpisu lub wariantu”. Chodzi o obowiązek blokowania takich nadpisów przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Kolejna poprawka dotyczy tak naprawę ujednolicenia przepisów, które są zawarte w prawie telekomunikacyjnym. Kiedy pracowaliśmy nad ustawą, równoległe procedowana była ustawa – Prawo komunikacji elektronicznej, więc dopiero na tym etapie dostosowujemy te przepisy, tak aby były komplementarne z obecnie obowiązującym prawem telekomunikacyjnym. To jest poprawka o charakterze ujednolicającym.

(Senator Artur Dunin: Prawo telekomunikacyjne już weszło w życie?)

Obowiązuje od 2004 r. Prawo telekomunikacyjne obowiązuje.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI

Chodzi o to, że pana koledzy zablokowali procedowanie nad prawem komunikacji elektronicznej w Sejmie, w związku z czym... Ustawy, które projektowaliśmy, wszystkie, które teraz wchodzi, były projektowane w ten sposób... Już w lutym miało wejść prawo komunikacji elektronicznej, a wszystkie ustawy miały być spójne z tymi przepisami. I ponieważ te przepisy nie weszły w życie, to musimy uspoźniać ustawę z obecnie funkcjonującym prawem telekomunikacyjnym. Chodzi o to, żeby nie było tutaj żadnych odniesień do definicji i określeń, które w prawie polskim jeszcze nie funkcjonują, ale niedługo będą.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Ja wytłumaczę.)

(Senator Artur Dunin: Tak? Bo chodzi mi o to, czy...)

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI

Chodzi o to, że przepisy ustawy, którą dzisiaj komisja się zajmuje, zostały przygotowane w ten sposób... One jakby zakładały, że nowe prawo telekomunikacyjne wejdzie w życie. Nazywamy...

(Głos z sali: Prawo komunikacji elektronicznej.)

Prawo komunikacji elektronicznej. Tak się nie stało, w związku z czym przepisy tej ustawy muszą być skorelowane z ustawą dziś obowiązującą.

(Senator Artur Dunin: I wszystko jasne.)

I tyle. To jest zabieg techniczny.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

(Senator Artur Dunin: Nie. To było dla mnie ważne.)

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
MARCIN WYSOCKI

Poprawka nr 6...

(Głos z sali: Proszę włączyć mikrofon.)

W związku z...

(Głos z sali: Poprawka nr 8.)

Ta dotycząca obowiązku informacyjnego.

Szanowni Państwo, w ramach prac sejmowych podjęliśmy ponowną refleksję nad obowiązkiem informowania o tym, że integrator usług SMS złożył wniosek o wpis do wykazu, poinformował o tym prezesa UKE. Bezzasadne jest informowanie podmiotu publicznego korzystającego z tej usługi, bo dla niego nie jest to wartościowa informacja. Chodzi o to, żeby nie nakładać nieproporcjonalnych obowiązków na przedsiębiorców telekomunikacyjnych, które nie zmieniają rzeczywistości. Taki podmiot publiczny będzie mógł korzystać z dotychczasowego integratora, dostawcy, jeżeli on będzie wpisany do wykazu, lub z innych zawartych w wykazie. Indywidualnie nie zostanie poinformowany o tym, że inne podmioty znajdują się w wykazie, więc i tak nie będzie miał kompletu informacji. A skoro nie będzie miał kompletu informacji co do wyboru integratora, no to, wydaje nam się, taki

obowiązek informacyjny będzie po prostu nieproporcjonalny.

(Głos z sali: Osiem...)

Ona również ma charakter techniczny, związany z funkcjonowaniem wykazu nadpisów. Ten oblig dotyczy przede wszystkim nadpisów, a nie ich wariantów. Warianty będą tworzone przez zespół CSIRT fakultatywnie lub będą tworzone na wniosek. Ta zmiana ma charakter techniczny, doprecyzowujący to, co będzie znajdowało się w wykazie.

I wreszcie ostatnia poprawka. Ze względu na postulat, żeby ujednoczyć termin... Rozwiązania związane z blokowaniem fałszywych nadpisów, w związku z tym, że są podobne do rozwiązania, które już jest w ustawie i dotyczy zwalczania smishingu, tworzenia wzorców SMS przez CSIRT NASK... My chcemy, żeby ten termin był taki sam dla obu tych czynności, aby korzystać z tego samego systemu teleinformatycznego, aby móc wymieniać wiadomości o smishingu. W tym wypadku zmieniamy trochę termin wejścia w życie przepisów, tak żeby weszły one w życie w jednym momencie. Dziękuję.

(Przewodniczący Jan Hamerski: Dziękuję.)

(Głos z sali: A dziesiąta?)

(Głos z sali: A omawialiśmy dziesiątą?)

Art. 43. Tak. Jest jeszcze jedna poprawka.

(Głos z sali: Poprawka nr 10.)

To również jest poprawka doprecyzująca kwestię wniosków związanych z wpisem do wykazu. Tutaj słuchając regulatora, Urzędu Komunikacji Elektronicznej, który potrzebuje trochę czasu na wdrożenie odpowiednich mechanizmów – to prezes UKE będzie odpowiedzialny za prowadzenie tego wykazu – dostosowujemy termin i proponujemy, aby pierwsze wnioski składać 3 miesiące po wejściu w życie ustawy. Będzie więcej czasu nie tylko dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, ale również dla organów publicznych, żeby wdrożyć rozwiązanie do walki z oszukańczymi nadpisami. Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Bardzo dziękuję, Panie Dyrektorze.

Panie Mecenasiu, ja w takim razie przejmuję te poprawki, żeby oficjalnie mógł się pan do nich odnieść.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Formalnie to, o czym mówił pan minister, pan dyrektor, przełożyło się na 12 poprawek legislacyjnych. Mówimy tu o 10... Jest 10 dokumentów, w których te poprawki zostały zawarte, ale wyszło z tego 12 poprawek. W związku z tym, że pan przewodniczący zgłosił swoje poprawki, będziemy musieli dokonać korekty mojego zestawienia. Ja powiem państwu, co z tego zestawienia musi wypaść, ponieważ zostało uwzględnione w poprawkach, które zgłosił pan senator Hamerski, albo stało się bezprzedmiotowe.

Bardzo bym państwa...

(Przewodniczący Jan Hamerski: Mamy przed sobą zestawienie przygotowane przez pana.)

Tak. To zestawienie przybrało postać uchwały. Bardzo bym prosił, żebyśmy z tego zestawienia wykreślili poprawkę nr 10, 11 i 14. Wysoka Komisjo, poproszę jeszcze o wykreślenie z poprawki nr 29 lit. b. Pozostałe poprawki, które ja zaproponowałem – oczywiście któryś z senatorów musi je przejąć – mogą być przegłosowane blokiem.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja powiedziałem, że pozostałe poprawki, które ma pan w zestawieniu, można przegłosować blokiem, jeżeli zostaną przejęte przez któregoś z senatorów.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Przejmujesz?

**SENATOR
ARTUR DUNIN**

Tak, oczywiście.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

W takim układzie najpierw powinniśmy zagłosować nad pana poprawkami, a potem nad

poprawkami legislacyjnymi przejętymi przez panów senatorów.

(Przewodniczący Jan Hamerski: Panie Mecenasie, musimy po kolei nad każdą z tych poprawek...)

Wysoka Komisja decyduje.

PRZEWODNICZĄCY JAN HAMERSKI

Czy komisja wyraża zgodę, abyśmy poprawki przedstawione przez ministerstwo i przyjęte przeze mnie głosowali en bloc?

(Głos z sali: Proszę włączyć mikrofon.)

Nie ma głosów sprzeciwu.

Propozycje Biura Legislacyjnego również możemy przegłosować en bloc?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Tak. Czyli de facto byłoby 2 bloki.)

Tak jest. Byłyby 2 bloki. W takim układzie... Momencik. Ja bym poprosił, Panie Emilu, aby w międzyczasie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak. W międzyczasie poprosimy koleżanki... Teraz mamy chwilę czasu, żeby dopuścić do głosu naszych gości.

Proszę uprzejmie.

EKSPERT W POLSKIEJ IZBIE INFORMATYKI I TELEKOMUNIKACJI EMIL KĘDZIERSKI

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Komisjo!

Nazywam się Emil Kędziński, jestem ekspertem Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji. Dziękuję za zaproszenie na to posiedzenie i dziękuję za możliwość zabrania głosu.

Ja bym chciał zapytać o możliwość przyjęcia przez państwa jeszcze jednej poprawki do procedowanej ustawy. My jako Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji jeszcze w czerwcu wysłaliśmy do państwa pismo z prośbą o to, żeby uwzględnić jedną rzecz. Jej brak wydawał nam się po prostu pewnym niedopatrzeniem legislacyjnym na etapie prac rządowych nad projektem ustawy. Mianowicie my, przedsiębiorcy telekomunikacyjni zrzeszeni w izbie, ściśle współpracowaliśmy z ministerstwem podczas prac nad

ustawą. W odpowiedzi na prośbę ministerstwa, żeby wymyślić rozwiązanie, które pozwoli ograniczyć zjawisko CLI spoofingu, czyli sytuacji, kiedy ktoś podszywa się pod czyjś numer, nasi inżynierowie wymyślili, mówiąc wprost, bezpieczną zatokę. To porozumienie, o którym państwo wcześniej rozmawiali, ma mieć załącznik techniczny, który opisuje, jak działa bezpieczna zatoka, czyli rozwiązanie techniczne, które ma ograniczyć skalę zjawiska CLI spoofingu. Ta bezpieczna zatoka będzie składała się z kilku mechanizmów, takich, powiedzmy, klocków technicznych, które tworzą pewną całość. Jednym z tych klocków technicznych jest lista DNO, którą ma prowadzić prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, a więc lista, na którą różne podmioty mogą wpisywać swój numer telefoniczny po to, żeby on był chroniony. I założenie podstawowe było takie... To było chyba wspólne założenie wszystkich uczestniczących w procesie legislacyjnym. Bezpieczna zatoka jest skomplikowanym przedsięwzięciem technicznym, ona nie ma żadnego odpowiednika ani w skali europejskiej, ani w skali światowej. I założenie było takie, że przedsiębiorcy telekomunikacyjni, którzy biorą udział w tym przedsięwzięciu, muszą mieć 12 miesięcy na wdrożenie tego rozwiązania. Ustawa rzeczywiście przewiduje 12 miesięcy na wdrożenie bezpiecznej zatoki jako całości, ale w ostatniej chwili podczas prac legislacyjnych okazało się, że zapis o jednym z tych, brzydko mówiąc, klocków, które mają się składać na bezpieczną zatokę, dotyczący listy DNO, którą ma prowadzić prezes UKE, ma wejść w życie wcześniej. On ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Żebyśmy my, jako przedsiębiorcy telekomunikacyjni, mogli skutecznie wykorzystywać i chronić numery, które na tę listę DNO będą wpisywane przez prezesa UKE, musimy mieć zbudowaną tę bezpieczną zatokę. My ją zbudujemy po 12 miesiącach. Tak naprawdę, jeżeli bardzo, bardzo się sprężymy, to możemy próbować robić, jak to się brzydko mówi, *workaround*, czyli stosować rozwiązania, które tymczasowo pozwolą nam to realizować, dopóki nie powstanie bezpieczna zatoka. I dlatego już na etapie prac komisji sejmowej proponowaliśmy, żeby zmienić przepisy dotyczące wejścia w życie, tak żeby te konkretne przepisy, dotyczące listy DNO i prezesa UKE, wchodziły w życie po upływie co najmniej 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy. Co prawda to

nie jest pełne 12 miesięcy, które, jak pierwotnie zakładaliśmy, mieliśmy mieć, ale będziemy mieć chociaż 6 miesięcy na wdrożenie listy DNO. Taką poprawkę przesłaliśmy państwu, Szanownej Komisji, w naszym wystąpieniu. I mam pytanie, czy jest szansa na to, żeby państwo się nad nią pochyliło i ją uwzględniło. Dziękuję pięknie.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Może jeszcze... Widzę, że jest głos w dyskusji. Później, Panie Ministrze, do obydwu...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę uprzejmie.

(Głos z sali: A może dajmy lepiej, żeby pan minister...)

Dobrze. W takim układzie bardzo panu dziękuję.

Pan minister Lewandowski. Proszę uprzejmie. Gdyby pan był uprzejmy odnieść się do wystąpienia przedstawiciela...

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI

Zgoda na te 6 miesięcy. Chodzi o to, żeby w art. 44 dopisać w pkt 3, że...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak.

(Przewodniczący Jan Hamerski: W którym?)

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
MARCIN WYSOCKI

Obecnie to jest art. 44 pkt 3. Odnosi się to do 6-miesięcznego *vacatio legis*.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Jak piętnasty, to i szesnasty.)

Tak, tak. Naturalnie, Panie Mecenasie.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dobrze.

SENATOR
ARTUR DUNIN

No dobrze. Przejmujemy.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

W takim układzie już tu kolega przejmuje...

Proszę uprzejmie, kolejny gość. Proszę się przedstawić.

EKSPERT POLSKIEJ IZBIE
KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ
TOMASZ BUKOWSKI

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Tomasz Bukowski. Ja z kolei reprezentuję Polską Izbę Komunikacji Elektronicznej.

My również zgłosiliśmy do państwa kilka propozycji poprawek. Przede wszystkim chciałbym omówić jedną z nich, związaną z art. 17 i zwalczaniem spoofingu. Tak jak mówił mój przedmówca z PIIT, duży, bardzo duży operatorzy pracują razem nad zaawansowanym rozwiązaniem technicznym. My chcieliśmy zwrócić uwagę, że wszyscy inni przedsiębiorcy telekomunikacyjni nie mają możliwości finansowych i technicznych dostosowania się do tych największych operatorów w zakresie zwalczania spoofingu. I choć my oczywiście będziemy zwalczać spoofing, to postulowalibyśmy, aby w art. 17 ust. 1 dodać zapis o tym, że przy zwalczaniu spoofingu przedsiębiorcy telekomunikacyjni stosują proporcjonalne i adekwatne bądź uzasadnione środki organizacyjne, czyli dostosowane do ich możliwości technicznych i ich możliwości finansowych.

Tutaj mogę dać taki przykład. Zwalczanie spoofingu jest uregulowane w ten sposób, że ma być wykonywane przez wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych, również tych, którzy nie świadczą usług telefonicznych. To jest też takie niedopatrzenie. Nasza propozycja nie jest nowością. W art. 175c prawa telekomunikacyjnego, które zajmuje się znacznie ważniejszymi mechanizmami, bo mechanizmami bezpieczeństwa sieci, jest dokładnie taki zapis, który wskazuje na konieczność różnicowania i dostosowywania środków bezpieczeństwa do wielkości i rodzaju przedsiębiorcy telekomunikacyjnego. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję panu.

Proszę bardzo. Czy pan minister zechce się wypowiedzieć?

(Zastępca Dyrektora Departamentu Cyberbezpieczeństwa w Ministerstwie Cyfryzacji Marcin Wysocki: Ja...)

Pan dyrektor zechce się odnieść do...

ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU CYBERBEZPIECZEŃSTWA
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
MARCIN WYSOCKI

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Nie popieramy zmian w tekście ustawy. Jesteśmy przekonani, że obecne brzmienie spełnia te postulaty. Normę prawną związaną z obowiązkiem walki z CLI spoofingiem, która jest opisana w art. 17, należy odczytywać łącznie z art. 3 ust. 2, tym generalnym przepisem, który mówi, że przedsiębiorca telekomunikacyjny jest obowiązany do podejmowania proporcjonalnych środków organizacyjnych i technicznych mających na celu zapobieganie nadużyciom w komunikacji elektronicznej i ich zwalczanie. Co projektodawca uważa za proporcjonalne środki organizacyjne i techniczne, jest wykazane w uzasadnieniu. Jest tam uwzględniony charakter działalności, bo niektórzy np. nie będą świadczyć usług telefonicznych. Oczywiście mniejszy ma mniejsze możliwości. Jeżeli te rozwiązania byłyby nadmiernie kosztowne, to wiadomo, że to nie byłyby rozwiązania proporcjonalne. Dlatego też są przygotowane rekomendacje prezesa UKE. Ustawa jak najbardziej odpowiada na potrzeby małych operatorów telekomunikacyjnych. Intencje są, wydaje mi się, bardzo podobne i zbieżne, jeśli chodzi o rozumienie tej ustawy, ale zmiany w brzmieniu uważamy za niezasadne i niepotrzebne. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Bardzo dziękuję, Panie Dyrektorze.
Pan mecenas.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI

Ja tylko tytułem uzasadnienia. W 100% zgadzam się z panem dyrektorem. Proszę państwa, art. 3 ust. 2 jest przepisem merytorycznym ogólnym. Przepis merytoryczny ogólny ma zastosowanie do wszystkich przepisów merytorycznych szczegółowych. Innymi słowy: nie można przepisu merytorycznego szczegółowego czytać w oderwaniu od przepisu ogólnego. Jeżeli w przyszłości przyjęta byłaby przez regulatora taka interpretacja, to gwarantuję, że obowiązani na podstawie tej ustawy wygrywaliby sprawy przed sądami administracyjnymi. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję, Panie Mecenasie. Dziękuję panu dyrektorowi.

Szanowni Państwo...

(Głos z sali: Jeszcze jeden...)

Proszę uprzejmie. Proszę bardzo.

DYREKTOR ZESPOŁU BEZPIECZEŃSTWA
BANKÓW W ZWIĄZKU BANKÓW POLSKICH
PIOTR BALCERZAK

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Nazywam się Piotr Balcerzak. Jestem dyrektorem Zespołu Bezpieczeństwa Banków w Związku Banków Polskich i mam przyjemność kierować dodatkowo jednostką operacyjną, która się nazywa FinCERT.pl – Bankowe Centrum Cyberbezpieczeństwa.

Z naszego punktu widzenia przedmiotowa ustawa jest szczególnie istotna, gdyż rysowane mechanizmy przeciwdziałania przestępczości z użyciem usług telekomunikacyjnych są adresowane zarówno na banki... Przykładem spoofingu jest właśnie podszywanie się pod pracowników banków w kanale telefonicznym. Są też kwestie bezpieczeństwa naszych klientów. W związku z tym w imieniu zarządu Związku Banków Polskich chciałbym tutaj przekazać informację, że jak najbardziej popieramy

działania podejmowane w ramach tej ustawy. Będziemy z nich bardzo chętnie korzystali. Trzeba wyraźnie zaznaczyć, że banki korzystają z usług telekomunikacyjnych, czyli usług, za bezpieczeństwo których nie mogą odpowiadać, bo po prostu ich nie świadczą. W związku z tym, jeżeli chcemy dbać o tego samego klienta, który jest jednocześnie użytkownikiem bankowości elektronicznej, klientem firmy kurierskiej, pod którą bardzo często podszywają się przestępcy, czy zakładów energetycznych... Podejmowane działania na poziomie regulacji prawnych będą, w naszej ocenie, zwiększały bezpieczeństwo. Oczywiście, Szanowni Państwo, nie ma mechanizmów idealnych. Tworzymy system bezpieczeństwa, czyli, innymi słowy, takie trochę wielopoziomowe sito, które po prostu będą to bezpieczeństwo utrzymywały na wysokim poziomie. Wdrożenie tej ustawy, w naszej ocenie, również będzie to bezpieczeństwo podnosiło. Bardzo dziękuję za zaproszenie i możliwość wygłoszenia tego oświadczenia. Bardzo dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję.
Czy pan minister zechce...

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE CYFRYZACJI
PAWEŁ LEWANDOWSKI

Bardzo dziękujemy za krzepiące słowa o tym, że znajdujemy zrozumienie także wśród innych podmiotów gospodarczych, które będą beneficjentem działania tej ustawy. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI

Dziękuję bardzo.
Szanowni Państwo Senatorowie, przystępujemy... Dziękuję oczywiście gościom za zabranie głosu w dyskusji. Przystępujemy, Szanowni Państwo, do głosowania. Będą 3 głosowania.

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Cztery.*)

Proszę?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Będą 4 głosowania, bo jeszcze głosowanie nad całością.*)

Tak, tak. Ale będą 3 głosowania: nad poprawkami złożonymi przez rząd i przejętymi przeze mnie, nad poprawkami zaproponowanymi przez Biuro Legislacyjne i przejętymi przez senatora przewodniczącego Dunina oraz nad poprawką jedną jedyną...

Kto jest za przyjęciem poprawek, które przejąłem? (7)

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem poprawek zaproponowanych przez Biuro Legislacyjne?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Jeszcze pytanie, kto przeciw i kto się wstrzymuje.*)

A, przepraszam najmocniej.

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

No tak. Zasugerowałem się tym, że wszyscy byli za. Nie było głosów przeciw i nikt się nie wstrzymał.

Przystępujemy do głosowania nad poprawkami zaproponowanymi przez Biuro Legislacyjne i przejętymi przez przewodniczącego Dunina.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawki zostały przyjęte jednomyślnie, nie było głosów przeciw i nikt się nie wstrzymał.

I poprawka ostatnia, również przejęta przez senatora Dunina.

(*Senator Artur Dunin: Wydłużająca termin.*)

Wydłużająca termin wejścia w życie.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka została przyjęta jednogłośnie.

I teraz głosowanie nad całością wraz z przyjętymi poprawkami.

Kto jest za? (7)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Ustawa została przyjęta jednogłośnie.

Sprawozdawca... Proszę?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Jeszcze... Dobrze, dobrze, sprawozdawca.*)

Proszę uprzejmie.

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Jakub Zabielski: Nie, nie, później.*)

Kto zechce?

(*Senator Artur Dunin: To pan przewodniczący.*)

Przewodniczący Lamczyk?

(*Senator Stanisław Lamczyk: Nie, nie, ja nie.*)

(*Senator Artur Dunin: Pan przewodniczący.*)

(*Senator Stanisław Lamczyk: Nie, bo ja mam...*)

Dobrze, dobrze. Dziękuję. Wyrażam zgodę.

Proszę uprzejmie.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Teraz chciałbym zapytać, czy jest jakaś rekomendacja komisji co do głosowania na posiedzeniu plenarnym.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Zblokować wszystko, co możliwe.

(*Senator Artur Dunin: Myślę, że możemy zblokować wszystko. Jest zgoda pana ministra.*)

Tak jest.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
JAKUB ZABIELSKI**

Chcecie państwo, żebym zblokował. Przekażę taką informację do sekretariatu. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
JAN HAMERSKI**

Tak jest. Bardzo dziękujemy.

Dziękuję państwu. Dziękuję bardzo, Panie Mecenasiu.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 47*)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy